

Dosarul nr. 2ra-85/22
2-19028195-01-2ra-24012022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (jud. R. Chistruga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ana Reznic împotriva lui Iuri Șarban cu privire la încasarea datoriei,
împotriva deciziei din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Iuri Șarban și au fost menținute încheierea din 27 ianuarie 2020 și hotărârea din 01 decembrie 2020 ale Judecătoria Drochia, sediul central,

constată:

La 22 mai 2019 Ana Reznic a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iuri Șarban cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, a împrumutat pârâtului sumele de 16500 de euro și 3000 de dolari SUA, fapt confirmat prin recipisa semnată de către ei.

A menționat că, pârâtul refuză să-și execute obligația de restituire a datoriei și drept urmare, la 15 aprilie 2019 a înaintat o notificare în adresa pârâtului, prin care i-a acordat un termen de 30 zile pentru rambursarea datoriei.

A susținut că, prin recipisa din 15 septembrie 2016 nu a fost stabilit expres un careva termen de rambursare a împrumutului, pârâtul având oportunitate de restituire benevolă a împrumutului.

A afirmat că, la nenumărate adresări verbale către pârât pentru a restitui sumele împrumutate, ultimul făcea doar promisiuni.

A notat că, la 15 aprilie 2019 pârâtului i-a fost expediată o notificare cu aviz recomandat, prin care i s-a cerut restituirea sumelor de 16500 de euro și 3000 de dolari SUA în termen de 30 zile din momentul recepționării notificării respective.

A relevat că, notificarea a fost recepționată de către pârât la 25 aprilie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia. Astfel, termenul de restituire a sumelor împrumutate a expirat la 25 mai 2019, deoarece pârâtul, în termen de 30 de zile de la data recepționării notificării, nu a restituit sumele împrumutului.

A solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 16500 de euro, a datoriei în sumă de 3000 de dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

La 15 octombrie 2019 Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu, a depus o cerere privind aplicarea excepției de tardivitate.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central, a fost respinsă cerere cu privire la aplicarea excepției de tardivitate depusă de către Iurii Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central, a fost admisă acțiunea depusă de către Ana Reznic și au fost încasate de la Iuri Șarban în beneficiul Anei Reznic datoria în sumă de 16500 de euro în valută națională conform ratei de schimb a BNM la momentul executării hotărârii, datoria în sumă de 3000 de dolari SUA în valută națională conform ratei de schimb a BNM la momentul executării hotărârii, taxa de stat în sumă de 5762 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

La 31 decembrie 2020 Iuri Șarban a declarat apel nemotivat, iar la 11 mai 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Prin decizia din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Iuri Șarban și au fost menținute încheierea și hotărârea ale primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță, prin prisma regulilor de apreciere a circumstanțelor de fapt și de drept și a probelor prezentate în acest sens și prin interpretarea corectă a normelor civile ce reglementează relațiile de împrumut, just a statuat că, faptul împrumutului contractat a fost dovedit, iar apelantul Iuri Șarban nu și-a onorat obligațiile de restituire a împrumutului și, respectiv, corect a încasat din contul apelantului în beneficiul intimatei datoria în sumă de 16500 de euro și 3000 de dolari SUA.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului precum că, el a împrumutat de la Ana Reznic mijloace bănești în luna septembrie 2001 și nu în anul 2016, fapt confirmat prin recipisa prezentată de intimată cu corectări în acest sens.

Instanța de apel a relevat că, împrumutul a avut loc în anul 2016, având în vedere faptul că, apelantul Iuri Șarban a împrumutat mijloace bănești în valută Euro, iar procesul inițial de introducere a monedei Euro pe continentul european a avut loc în anul 2002, respectiv, în anul 2001 moneda unică europeană - Euro nu era în circulație ca valută în Republica Moldova, fapt ce demonstrează că, recipisa sus nominalizată a fost întocmită în anul 2016.

Afară de aceasta, instanța de apel a menționat că, în scopul asigurării unui proces echitabil și la egalitatea armelor la apărare, prin încheierea din 27 ianuarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central a fost ordonată efectuarea expertizei grafoscopice în scopul stabilirii persoanei, care a introdus pretinsele modificări în recipisa prezentată de către intimată, expertiză, însă, care nu a fost efectuată din motivul neachitării costului expertizei.

Totodată, din conținutul cererii de apel rezultă că, apelantul, reprezentantul acestuia își exprimă dezacordul cu încheierea primei instanțe din 27 ianuarie 2020, prin care a fost respinsă cererea cu privire la aplicarea excepției de tardivitate, invocând în acest sens că, respingerea cererii privind excepția de tardivitate nu poate sta la baza unei hotărâri judecătorești, or, aceasta urmează a fi anulată în contextul cererii de apel.

Analizând termenul pentru formularea pretenției cu privire la încasarea datoriei, instanța de apel a reținut că, reieșind din prevederile art. 871 alin. (4) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) înserate în art. 1247 alin. (4) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire. Așadar, dacă în recipisa de împrumut semnată de către părți nu a fost stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației sau nu s-a specificat că debitorul va fi pus în întârziere la expirarea termenului când trebuia să returneze împrumutul fără respectarea vreunei formalități, atunci acțiunile creditorului de intentare a unui proces civil în instanța de judecată va urma după punerea debitorului în întârziere prin somarea acestuia.

La acest capitol, instanța de apel a considerat justă concluzia primei instanțe cu privire la respingerea cererii privind excepția de tardivitate, or, din materialele cauzei rezultă că, prin recipisa din 15 septembrie 2016 nu a fost stabilit un termen de rambursare a împrumutului. Drept urmare, la 15 aprilie 2019 în adresa apelantului a fost expediată o notificare, prin care i s-a cerut restituirea împrumutului în mărime de 16500 de euro și 3000 de dolari SUA în termen de 30 de zile de la primirea notificării, care a fost recepționată de către apelant la 25 aprilie 2019 (f. d. 11). Astfel, în cazul în care apelantul în termen de 30 de zile de la data notificării nu a restituit suma împrumutului, termenul de prescripție pentru înaintarea acțiunii de către Ana Reznic a început să curgă din 26 mai 2019, iar acțiunea a fost depusă la 22 mai 2019.

La 15 decembrie 2021 Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a interpretat eronat legea și, ca rezultat, erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

A menționat că, instanța de apel, examinând apelul, a relevat că, împrumutul a avut loc în anul 2016, având în vedere faptul că, Iuri Șarban a împrumutat mijloace

bănești în valută Euro, iar procesul inițial de introducere a monedei Euro pe continentul european a avut loc în anul 2002, respectiv, în anul 2001 moneda unică europeană - Euro nu era în circulație ca valută în Republica Moldova, fapt ce demonstrează că, recipisa sus nominalizată a fost întocmită în anul 2016.

A afirmat că, această constatare a instanței de apel este eronată, bazată pe presupuneri, neavând la bază vreo probă, ce ar confirma presupunerea dată, astfel, nu este clar cum instanța de apel a ajuns la această concluzie și în baza căror probe și norme, deoarece la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe, ce ar confirma faptele expuse de instanță în decizia sa.

A susținut că, conform enciclopediei libere Wikipedia, numele Euro a fost adoptat oficial la 16 decembrie 1995, iar moneda însăși a intrat pe piețele internaționale la 01 ianuarie 1999, înlocuind așa-numita unitate monetară europeană (ECU), apoi la 01 ianuarie 2002 a fost introdusă în circulație, înlocuind în cele din urmă monedele naționale din Zona euro. Acest fapt în totalmente combate poziția instanței de apel precum că, în anul 2001 nu exista moneda euro și, astfel, recipisa nu putea fi scrisă în acest an.

A relevat că, constatările instanței de apel contravin prevederilor art. 117 alin.(2) CPC.

A notat că, în vederea examinării obiective și sub toate aspectele a cauzei, se impune necesitatea numirii unei expertize pentru a cunoaște cu certitudine dacă au fost sau nu admise falsificări ai pretinsului contract de împrumut (recipisă).

A declarat că, prin încheierea din 27 ianuarie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central a fost ordonată efectuarea expertizei grafoscopice în scopul stabilirii persoanei care a introdus pretinsele modificări în recipisa prezentată de către intimată, însă această expertiză nu a fost efectuată din motivul neachitării costului expertizei.

A invocat că, neachitarea a avut loc din cauza costului exorbitant a acestei expertize, din cauza stării financiare precare a recurentului și nu în ultimul rând din cauza sănătății recurentului, care la acel moment era internat în instituție medicală în stare gravă, fiind chiar în imposibilitate de a se mișca, deplasa de sinestătător, fiind cu ambele picioare fracturate, probele în acest sens fiind anexate la materialele cauzei.

A mai invocat că, cererea repetată pentru numirea unei expertize a fost înaintată și în instanța de apel, însă a fost respinsă neîntemeiat, numai sub aspectul că, a evitat posibilitatea în prima instanță, nefiind luată în considerare imposibilitatea la moment de a realiza acest fapt.

Prin notificarea din 24 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimătei copia recursului, înștiințând-o despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 204), însă ultima nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților la proces copia deciziei contestate la 19 octombrie 2021, iar la 22 octombrie 2021 recurentul a recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție,

anexat la materialele cauzei (f. d. 175).

Astfel, recursul declarat la 15 decembrie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural

de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Iuri Șarban, reprezentat de către avocatul Veaceslav Lupacescu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic